

Nevan Eugen - (†1967); slovenský maliar; pôvodným menom Neufeld; ovplyvnený *fauvizmom*, hlavne *H. Matissom* a *A. Derainom*; pracoval s divadelnými motívmi (tanečnice, baletky), zobrazoval *akty* i *zátišia*; charakteristickými znakmi v jeho dielach sú výrazné farebné plochy s tmavou obrysovou líniou; pozri *slovenskí maliari*

http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://www.gjk.sk/resize/domain/flox/files/zbierky/zbierky-do-r.-1945/o-218.jpg%3Fwidth_x%3D750%26width_y%3D750&imgrefurl=http://www.gjk.sk/sk/zbierky/diela-do-r.-1945/nevan-eugen/&h=622&w=750&sz=138&tbnid=rOXbA4VzUESj0M:&tbnh=95&tbnw=115&zoom=1&u sg=_vwL1ISG6DucIS91dSb4IchKkgCk=&docid=8nA8gYBXYYVcu8M&sa=X&ei=DOUeUpKrGoPB0QXcsoGIBg&ved=0CDUQ9QEwAQ&dur=440

<https://www.google.sk/search?q=Eugen+Nevan&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=QSokVbLRPMaRsAHiw4CQCg&ved=0CB4QsAQ>

<http://www.art-galeria.sk/nevan-eugen/>

<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/simpleSearch//query=au%3A%22Eugen+Nevan%22>

E. Nevan: - (1940)

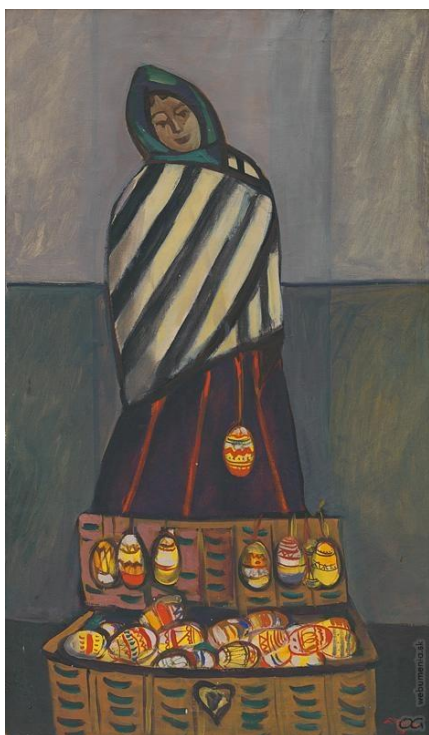
E. Nevan: Odpočívajúce tanečnice (1943)

E. Nevan: Lidice (1943)

E. Nevan: Odpočívajúce ženy (1938)

E. Nevan: Predavačka kraslíc (1948)

E. Nevan: Ležiaca žena po kúpeli (1937)

E. Nevan: Krajinka z Liptova (1937)

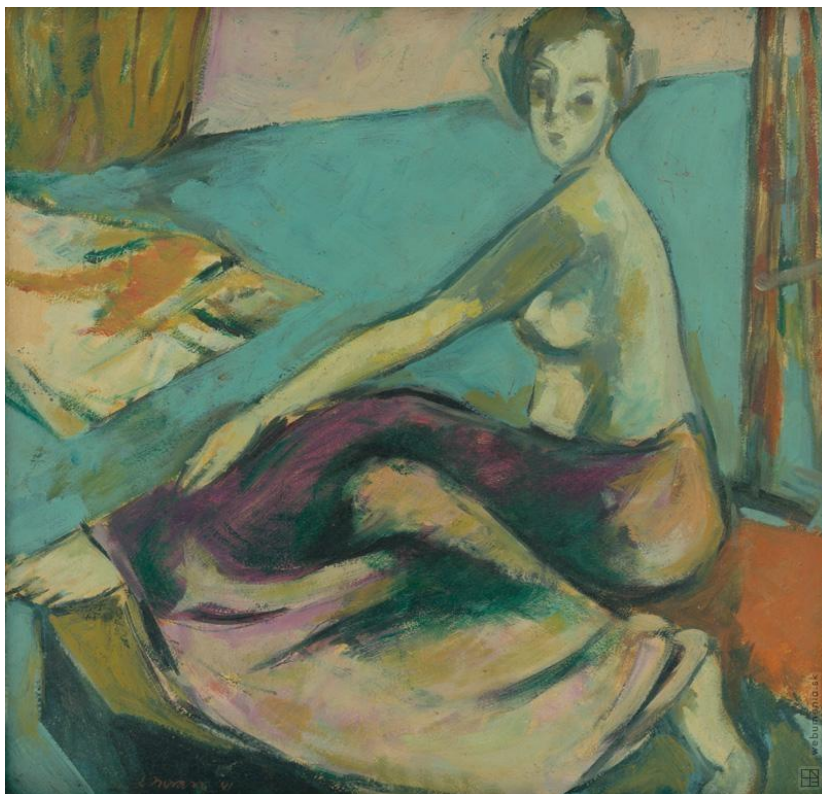
E. Nevan: Krajina s chalupou (1948)

E. Nevan: Po kúpeli (1941)

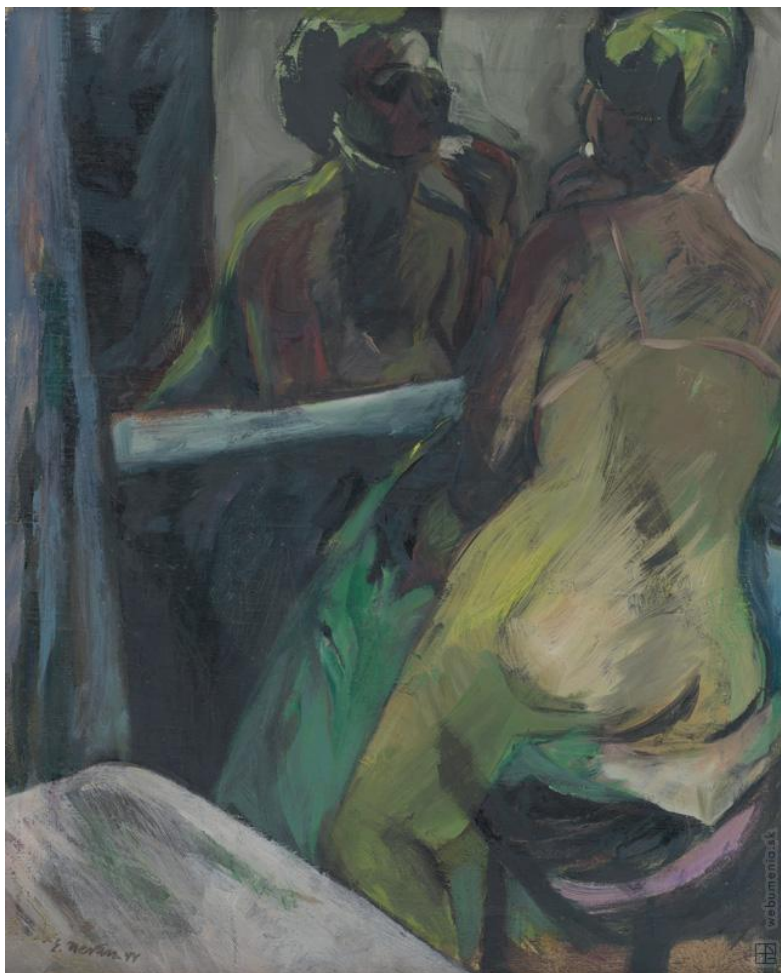
E. Nevan: Medúza (1942)

E. Nevan: Odpočívajúca tanečnica (1941)

E. Nevan: Baníci (1942)

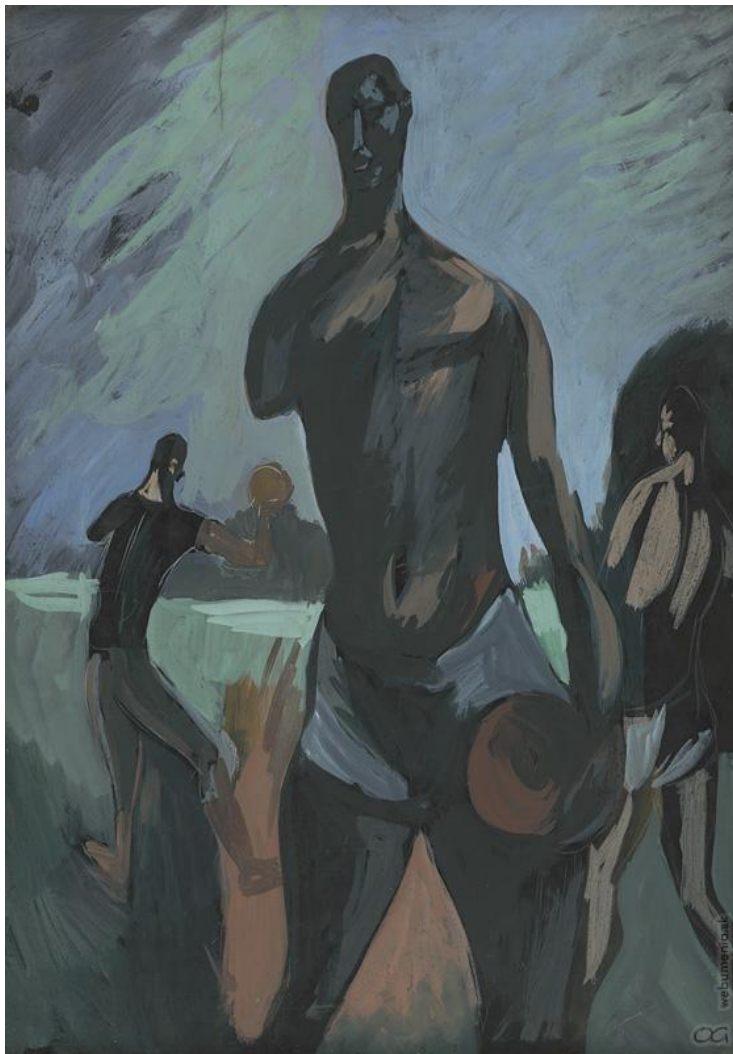
E. Nevan: Pri šminkovaní (1944)

E. Nevan: Zátišie II (1936)

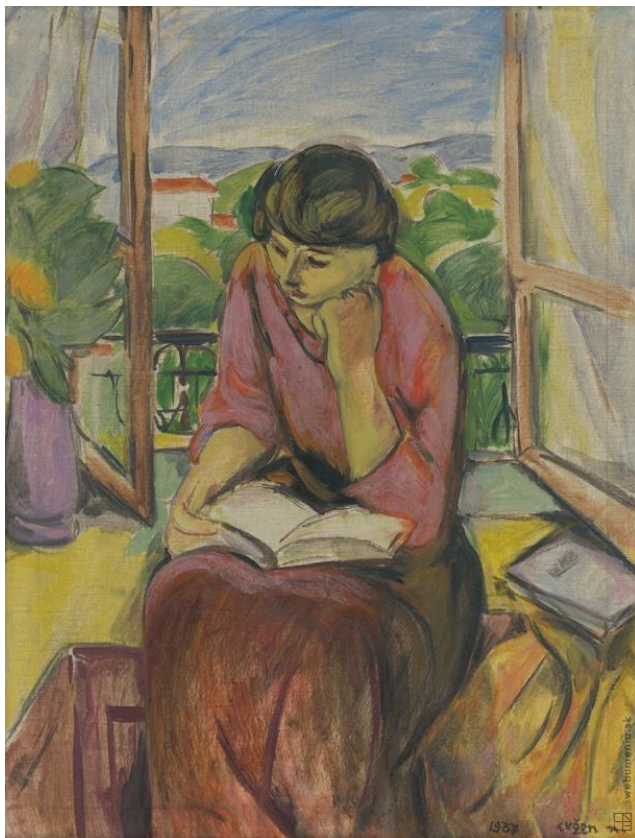
E. Nevan: Krajina (1943)

E. Nevan: Protivojnový motív (1942-1943)

E. Nevan: V údive (1945)

E. Nevan: Čítajúca pri okne (1937)

E. Nevan: Transport (1933-1953)

E. Nevan: Akt v zelenom (1944)

E. Nevan: Sediaca žena (1960-1967)

E. Nevan: Zátišie s pišťalou (1955)

nevera - 1.v láske: *marhuľa*; v gréckej mytológii pozri Koronida, *Iáson*; *vernosť*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie* a *prírovnania*; *Jeruzalem* (*Nový biblický slovník*); *šarivari*
2.v teológii: *vierolomnosť*

P. Veronese: Nevera (1570)

nevera, vierolomnosť - v alegórii: *Infidelidas*; kresťanská alegória nevery a vierolomnosti, zobrazovaná podobne ako *Idolaria*/Modloslužobníctvo v podobe muža alebo ženy s *modlou*, žena zvyčajne so zaviazanými očami; pozri *Cnosti a Neresti*

Neveriaci Tomáš/Pochybnosti sv. Tomáša - (Ján 20,26-29); príbeh sa odohráva osem dní po stretnutí zmŕtvychvstaleho Krista a učeníkov v Jeruzaleme (pozri *Zjavenie Krista učeníkom /v Jeruzaleme/*); nakoľko Tomáš na tomto stretnutí chýbal, odmietal uveriť v Ježišovo zmŕtvychvstanie, kým sa sám nepresvedčí; tento raz sa učeníci opäť stretli s Kristom, ale už za prítomnosti Tomáša; Kristus sa postavil doprostred miestnosti a vyzval ho, aby položil svoje prsty do jeho rany na boku; až vtedy Tomáš uveril; neveril ani *nanebovzatie Panny Márie* (pozri *Assumpta, apoštol Tomáš*: motív *Madona s pásom*); pozri *Balaamova oslica*; *Ukrižovanie* (Hall)

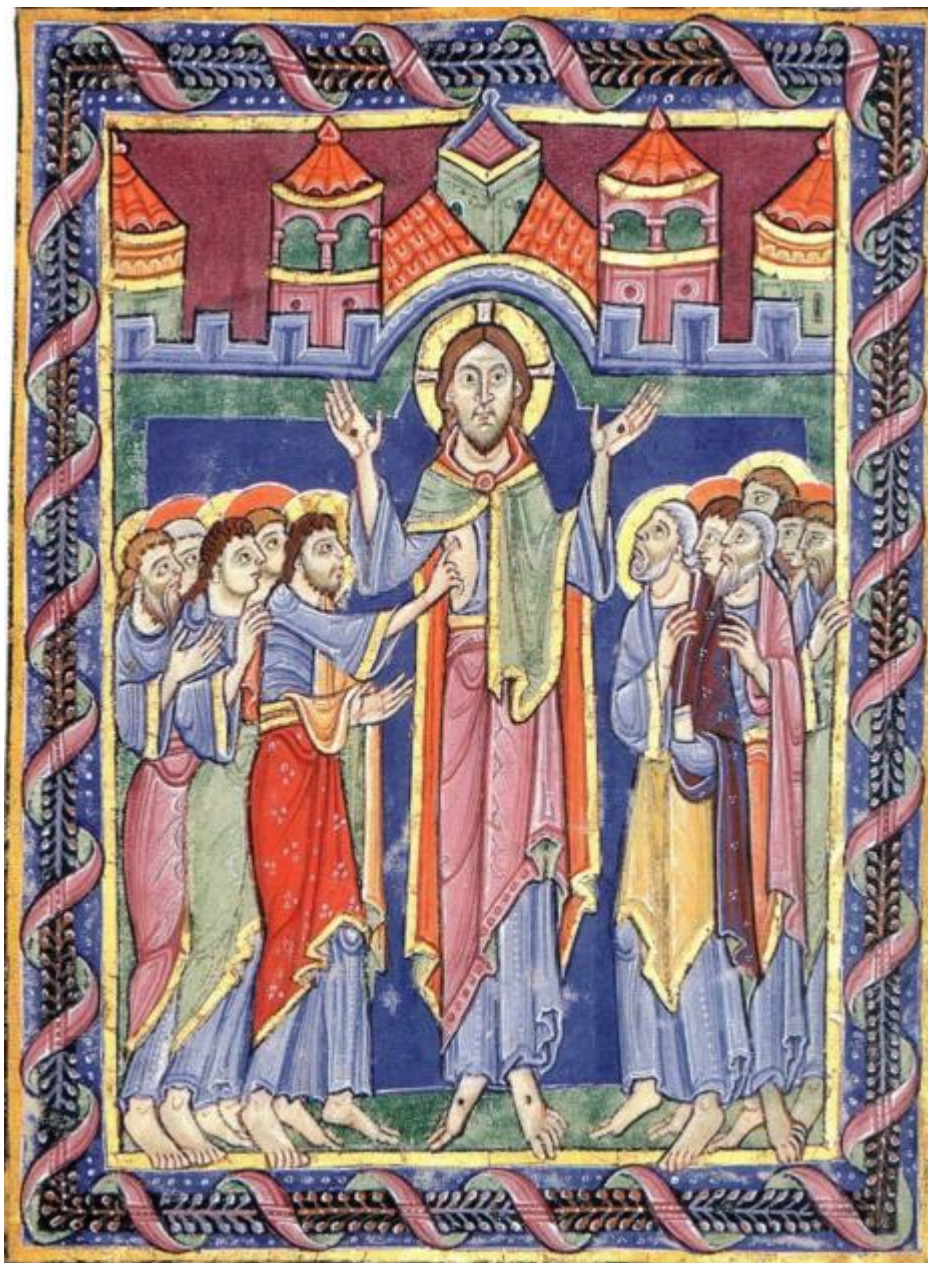
-vo výtvarnom zobrazení Tomáš a jeden alebo dvaja učeníci v úžase pozerajú, ako k nim Kristus natáhuje ruku; alebo vidieť Tomáša, ako sa prstom dotýka rany v Kristovom boku; tento námet bol nepretržite v obľube od 13.st.; splňoval to, čo bolo jednou z hlavných funkcií *sakrálného umenia*, podopierať články kresťanskej nauky; pozri *biblia, Ježiš, Kristus, vzkriesenie, christologický cyklus*

http://it.wikipedia.org/wiki/Tommaso_apostolo

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=4

Tomáš sa dotýka Boha (freska kostola S. Angelo in Formis, 11.st.)

Neveriaci Tomáš (Žaltár zo St. Albans, 1125-1145)

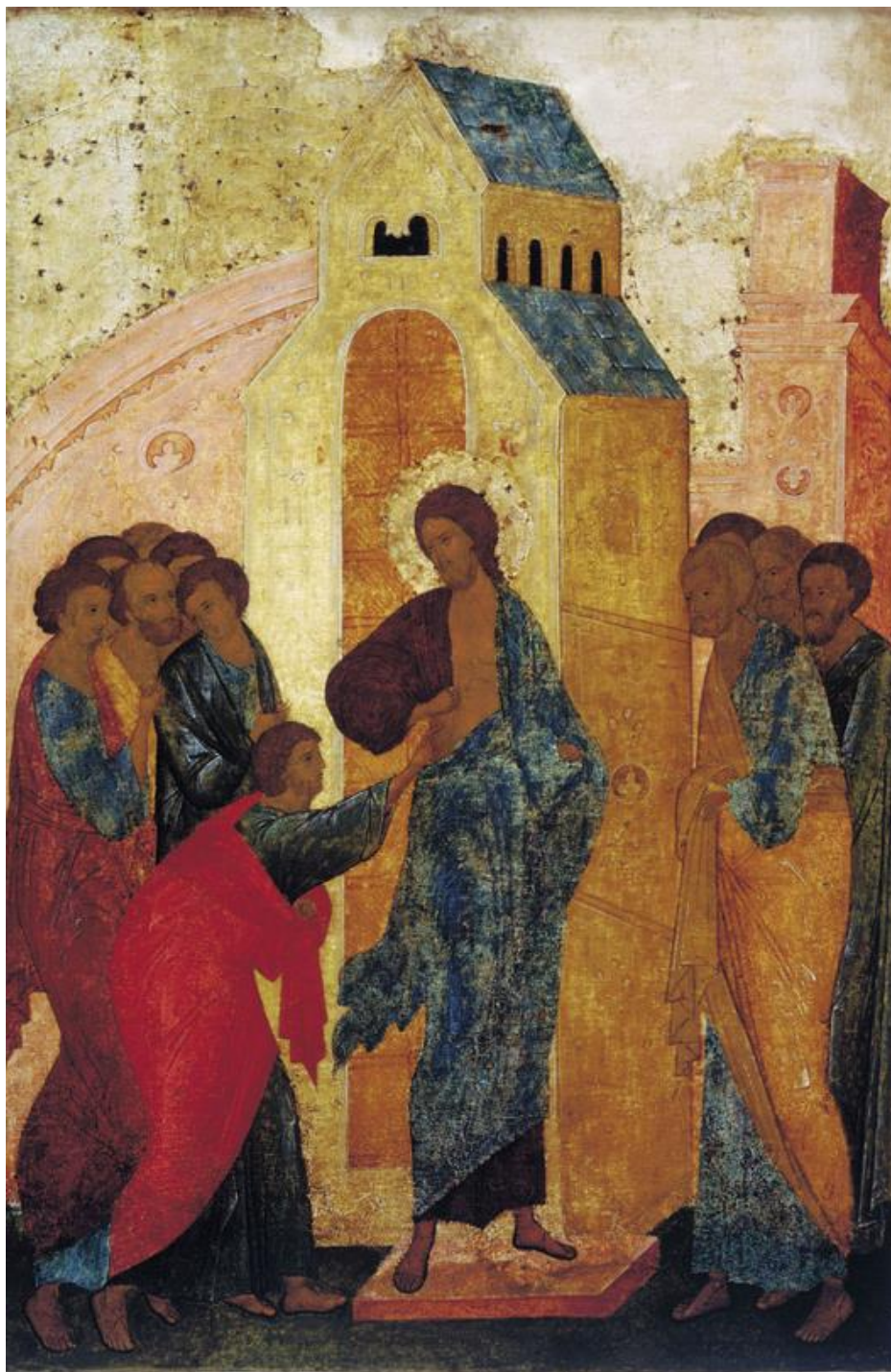
Noli me tangere, Cesta do Emauz a Neveriaci Tomáš (maľba na drevenom dreve, Catedral de Teruel, Španielsko, 13.st)

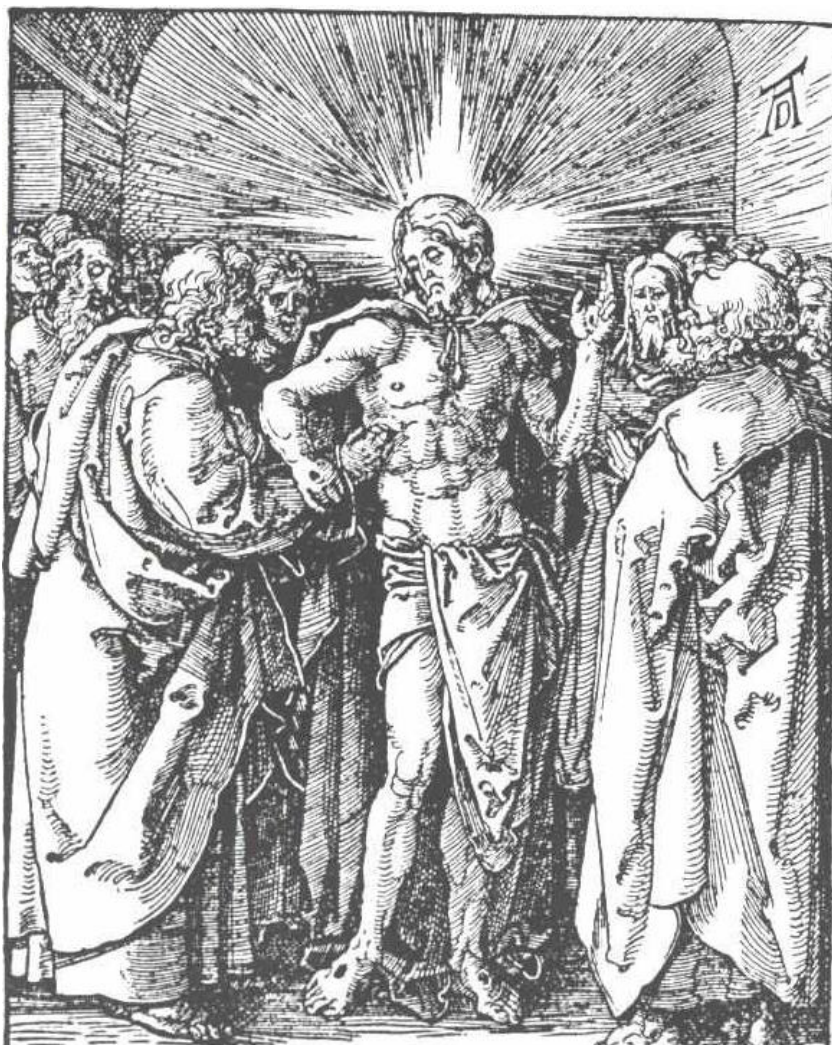
Duccio: Neveriaci Tomáš (1308-1311)

Neveriaci Tomáš (reliéf, kláštor Silos, 11.st.)

Dionysius: Neveriaci Tomáš (ikona, 1500)

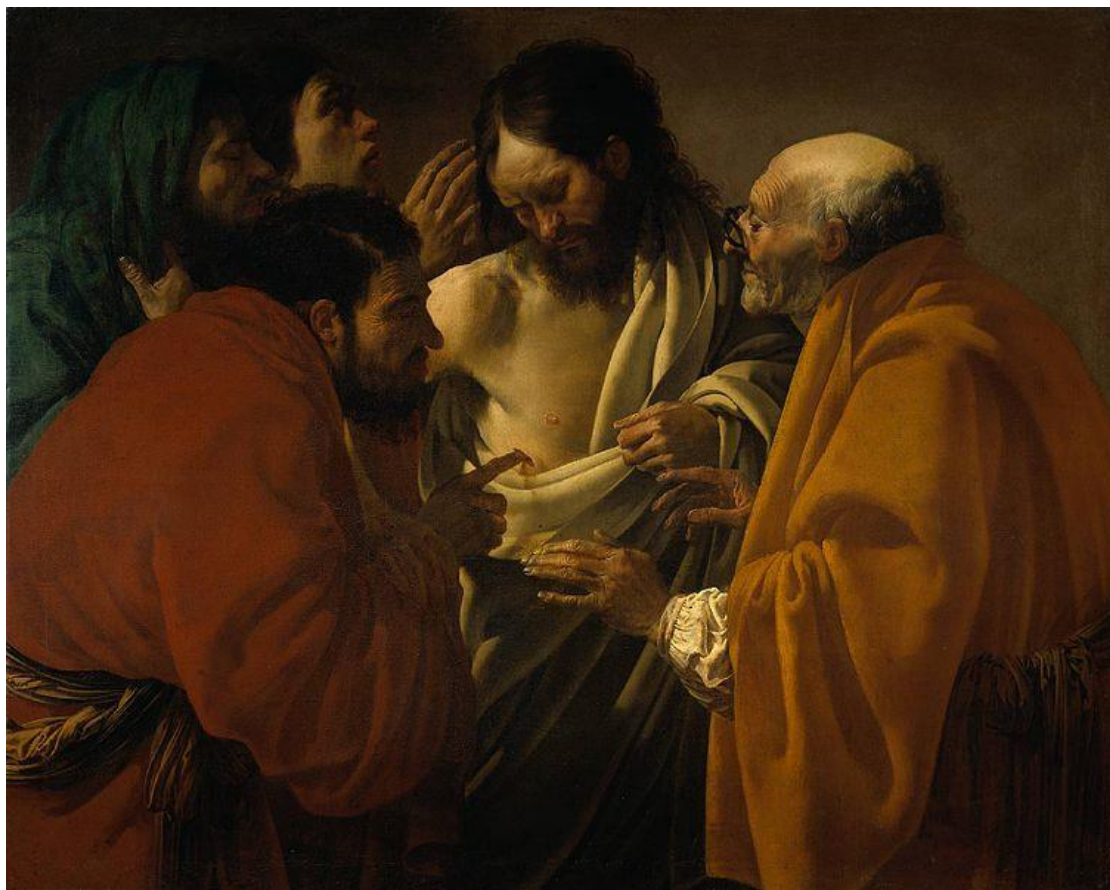
A. Dürer: Pochybnosti sv. Tomáša (32.grafický list Malých pašíí, 1510)

M. de Vos: Neveriaci Tomáš (1574)

A. Van Noort: Pochybnosti sv. Tomáša (16.-17.st.)

H. J. Terbrugghen: Pochybnosti svätého Tomáša (1621-1623)

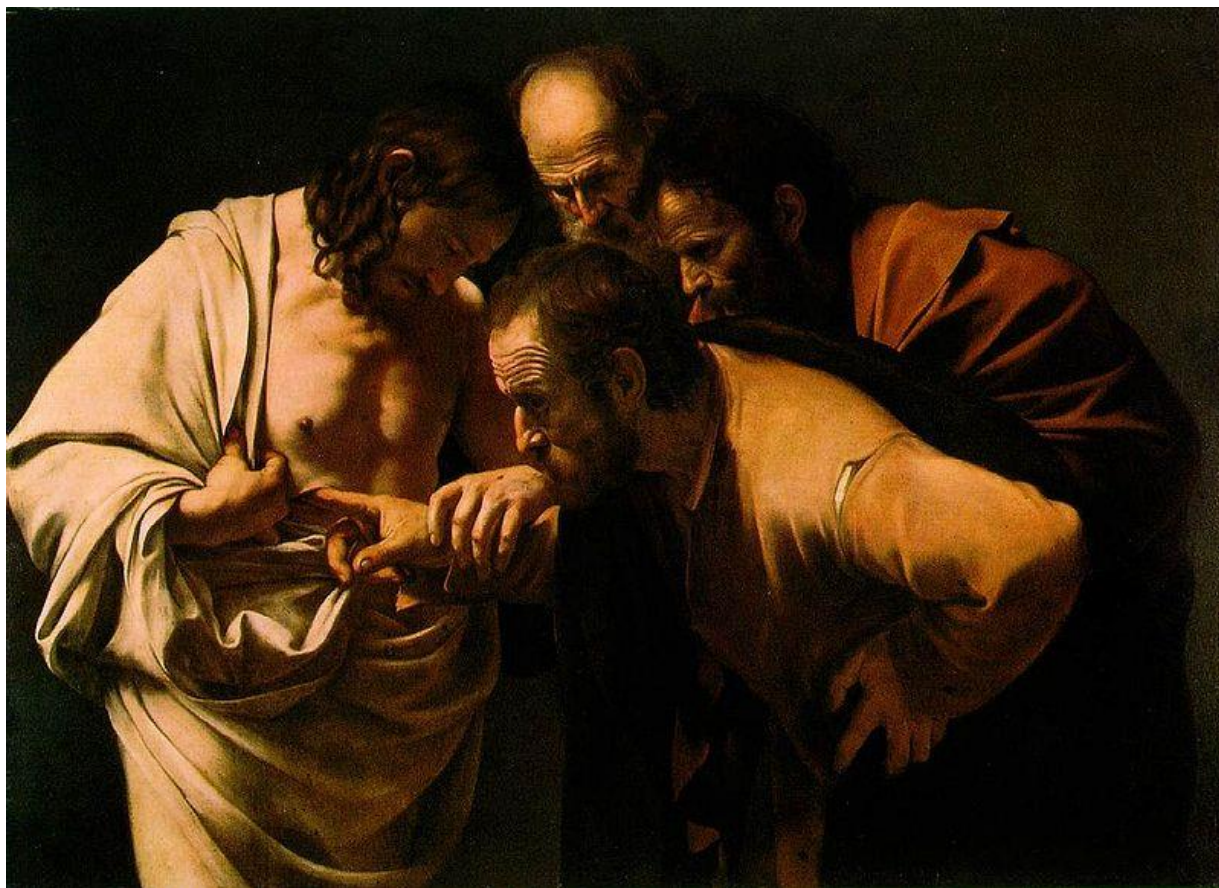
G. Vasari: Pochybnosti sv. Tomáša (1572)

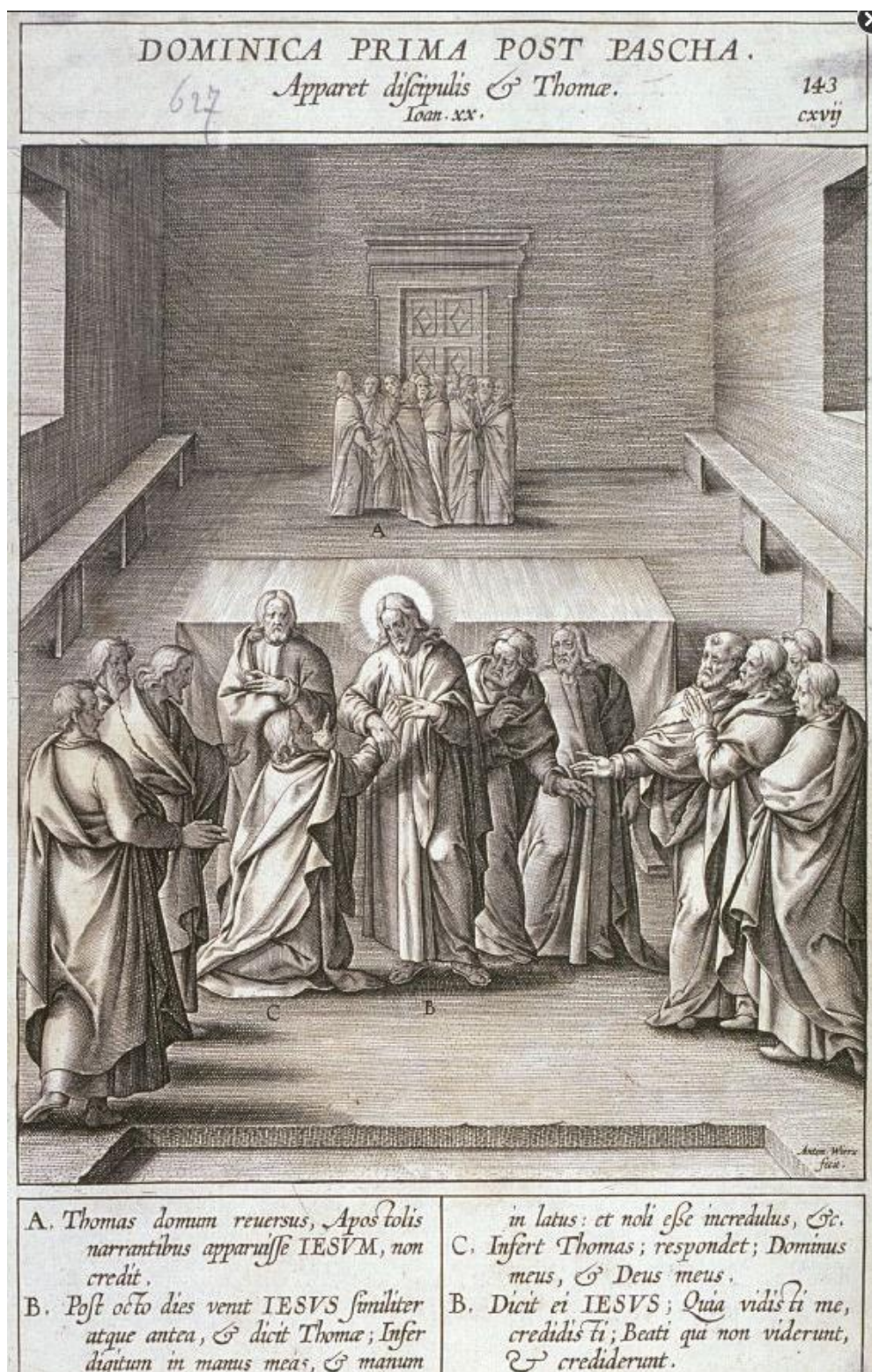
F. de Rossi: Neveriaci Tomáš (1543-1547)

M. Stoma: Tomáš (1641)

Caravaggio: Pochybnosti sv. Tomáša (1601)

A. Wierix: Neveriaci Tomáš (rytina zo série Cirkevný rok, 1575-1625)

Rembrandt: Pochybnosti sv. Tomáša (1634)

W. P. Crabeth II.: Pochybnosti sv. Tomáša (1626-1630)

M. Preti: Pochybnosti sv. Tomáša (1656-1660)

B. Strozzi: Neveriaci Tomáš (1620)

F.-J. Navez: Pochybnosti sv. Tomáša (1823)

nevesta - pozri nymfy; *fénix* (Eberhard); *svadba, sobáš, veniec z granátovníkových halúzok, cassone; atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

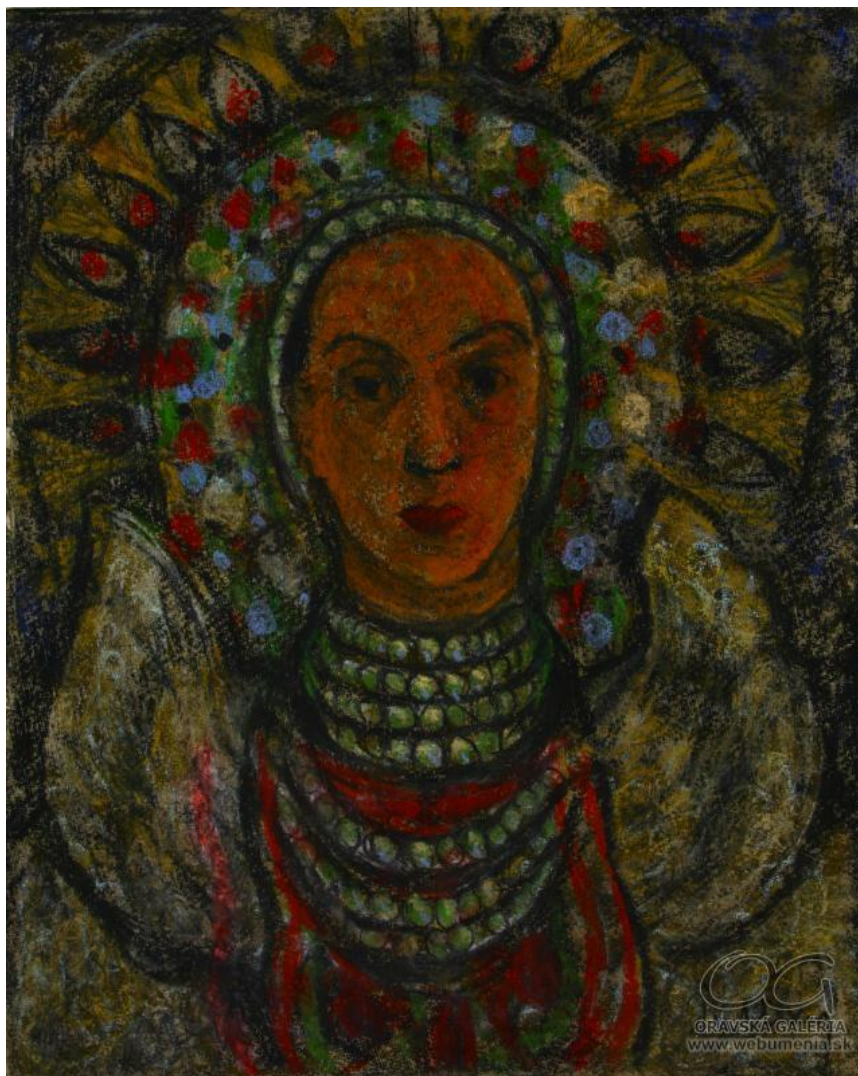
J. M. Vien: Příprava nevesty (18.st.)

K. Makovský: Příprava ruskej nevesty (1889)

L. Fulla: Slovenská nevesta

J. Alexy: Nevesta (1955-1975)

E. Trizuljaková: Nevesta s partou (art-protis, 1972)

I. I. Filičev: Nevesta (1992)

nevesta Kristova - v symbolickom vyjadrovaní obec veriacich, *cirkev*; v mystickom ponímaní pozri *Katarína Sienská*

nevestinec - v *Pompejach* boli nevestince v postranných uličkách mesta; aby ich zákazníci v tme našli, lebo ulice v tom čase neboli osvetlené, prostitútky zavýjali ako vlky; preto ich nazývali *vlčice*; pozri *prostitutícia, rímske prostitútky*

Neviditeľné ženy - florentské umelkyne, maliarky pôsobiace vo *Florencii* v priebehu storočí (pozri *florentskí maliari*); pomenovanie Neviditeľné ženy podľa knihy Jane Fortune: *Zabudnutí umelci Florencie* (2009), ktorá zaznamenáva 500 ročnú históriu umelkýň a ich diel v zhromaždených v múzeách či skladoch miest; opisuje ženský umelecký vplyv vo *Florencii* počnúc prvou známou florentskou mníškou umelkyňou Suor Plautilla Nelli; pozri *talianske maliarky*

Suor Plautilla Nelli (1524-1588)
Giovanna Fratellini (1666-1731)
Violante Serres Cerroti (1709-1783)
Anna Bacherini Piattoli (1720-1788)
Luisa Silei (1825-1898)
Fillide Giorgi Levasti (1883-1966)
Beatrice Ancillotti Goretti (1879-1937)
Maria Maddalena Gozzi (1718-1782)
Emma Bardini Tozzi (1883-1962)
Arcangela Paladini (1599-1622)
Giulia Lama (1681-1747)
Marietta Robusti (c.1552-1590)
Élisabeth Louise Vigée-Le Brun (1755-1842)
Angelica Kauffmann (1741-1807)
Rosa Bonheur (1822-1899)
Rachel Ruysch (1664-1750)
Clara Peeters (1594-post-1657)
Maria Van Oosterwyck (1630-1693)
Rachel Ruysch (1664-1750)
Giovanna Garzoni (1600-1670)

Margherita Caffi (1650-1710)
 Irene Parenti Duclos (1754-1795)
 Maria Hadfield Cosway (1760-1838)
 Elisabetta Sirani (1638-1665)
 Louise Grace Bartolini (1818-1865)
 Elisabeth Chaplin (1892-1982)
 Adriana Pincherle (1907-1996)
 Leonetta Pieraccini Cecchi (1882-1977)
 Sofonisba Anguissola (1532-1625)
 Lavinia Fontana (1552-1614)
 Artemisia Gentileschi (1593-1653)

neviestka - pozri *prostitútka*, *kurtizána*; *kukučka* (Becker); *prostitúcia*, *nevestinec*; *Žena hriešnica*; *erotika/sex*, *šarivari*

http://cs.wikipedia.org/wiki/Ve%C5%99ejn%C3%BD_d%C5%AFm

Neviestka babylonská - (Zjavenie 17,1-18); **Prišiel jeden zo siedmich anjelov, ktorí majú sedem čiaš** (odkaz na 15,1-16,21: *Sedem pliaŕ*), **a prehovoril so mnou** (sv. Ján) **takto: Pod', ukážem ti odsúdenie veľkej neviestky** (Rím, centrum kultu cisára), **ktorá sedí na mnohých vodách** (podobne Jeremiáš 51,13 o Babylone a najmä rieke Eufrat; prenesenie obrazu Babylonu na Rím, hoci prirovnanie nezodpovedá skutočnosti: Rím leží iba na Tiberu; mnohé vody ako mnohé národy Rímskej ríše; celosvetová moc Ríma), **s ktorou králi zeme smilnili a obyvatelia zeme opájali sa vínom jej smilstva** (modloslužobníctvo ako smilstvo; podobne o Jeruzaleme Jeremiáš 51,7 > Izaiáš 23,17 > Ozeáš 1-3; Ezechiel 16,15-63; 23,1-49; podobne o Týre Izaiáš 1,21 > Nahum 3,4). **A odniesol ma v duchu na púšť** (púšť ako miesto démonov; púšť ako kontrast k hore z 21,10, z ktorej anjel ukázal Jánovi Nový Jeruzalem; púšť ako Taliansko obklopujúce bohorúhačský Rím; púšť ako náprotivok scény 12,6: *Apokalyptická žena*; podobne Izaiáš 21,1-2). **Uvidel som ženu, ako sedí na šarlátovej šelme** (žena v postavení orientálneho božstva s vlastným jazdeckým zvierat'om; odkaz na *Deu Romu*, bohyňu mesta Ríma), **ktorá je plná rúhavých mien a mala sedem hláv a desať rohov** (podobne 13,1: *Šelma morská*). **Žena bola odetá v purpur a šarlát** (purpur a šarlát ako kráľovské atribúty a symboly bohatstva a luxus, ale aj mučeníckej krvi), **ozdobená zlatom, drahým kameňom a perlami** (prepych cisárskeho dvora; podobne 18,12: *Silný anjel o páde Babylonu*); **v ruke mala zlatú čašu** (odkaz na Jeremiáša 51,7: Babylon ako zlatý pohár v rukách Boha; náprotivok k siedmim zlatým čašiam Božieho hnevu z 15,1-8: Sedem pliaŕ), **plnú ohavností** (starozákonný výraz pre niečo, čo uráža náboženské cítenie: *2Kráľov 23,13*; *16,3*; *Deuteronomium 18,9-14*; alebo čo znamená sexuálny hriech: *Levitikus 18,22*) **a nečistoty svojho smilstva, a na čele napísané meno, tajomstvo** (čelo ako najzreteľnejšie miesto; podobne 7,3: *Poznačenie Božích služobníkov*; 7,13: *Chválenie Pána mučeníkmi*; 13,16: *Zemská šelma*; 14,1: *Hora Sion*): **Veľký Babylon** (od r. 70 židovský krycí názov Ríma; podobne Apokalypsa Baruchova 67,7), **matka smilstva** (náprotivok čestného titulu ľudskej matky) **a zemských ohavností** (Rím ako zdroj každého modlárstva). **Ženu tú som videl spitú krvou svätých** (kresťanov obecne) **a krvou Ježišových mučeníkov** (Rím v časoch Nerovho a Domitianovho prenasledovania kresťanov; smrť kresťanov v cirkoch v zuboch šeliem; podobne *Daniel 7,15*; *10,8* > Apokalypsa Ezdrášova 12,3-5). **Keď som ju uzrel, náramne som sa divil. Anjel mi však povedal: Čo sa divíš? Ja ti odhalím tajomstvo ženy a šelmy, ktorá ju nesie a má sedem hláv a desať rohov. Šelma, ktorú si videl, bola a niet jej** (zašifrovaný odkaz na meno konkrétneho cisára), **ale má vystúpiť z priepasti** (satanský pôvod šelmy; podsvetie) **a ísť do zatratenia. Obyvatelia zeme, ktorých mená nie sú zapísané v knihe života od založenia sveta** (odkaz na knihu života z 1,11; 3,12: *Sedem svietnikov*), **užasnú, až uvidia šelmu, že bola a niet jej, ale príde** (postupné upresňovanie šifry; Domitian ako Nero redivivus; paródia na zmŕtvychvstanie Krista z 2,8: List smyrenskej cirkvi; paródia na Božie prívlastky z 1,4: Pozdrav čitateľom). **Kto je múdry** (dar vnárať sa do Božích tajomstiev; podobne 13,18: *Šelma zemská*), **tu má vysvetlenie: sedem hláv je sedem pahorkov** (sedem rímskych pahorkov), **na ktorých žena sedí** (mesto Rím; rímska cisárska rezidencia; rímsky cisár); **a to je sedem kráľov: piati padli** (zvyčajné stotožnenie: rímski cisári Augustus 41, Tiberius 37, Caligula 41, Claudius 54, Nero 68), **jeden je** (zrejme Vespasianus 79), **iný ešte neprišiel a keď príde, len nakrátko má ostať** (Titus 81; vláda iba dva roky). **Šelma, ktorá bola a niet jej, je sama tým ôsmym** (kráľom), **ale je z tých siedmich a ide do zatratenia** (Domitian 96 ako Nero redivivus - démon a Antikrist; Domitian ako náprotivok zmŕtvychvstalého Krista). **Desať rohov** (náprotivok k siedmim rohom Baránka Božieho z 5,6: *Apokalyptický baránok*), **ktoré si videl, je desať kráľov** (číslo úplnosti; všetci), **ktorí**

sa ešte neujali kráľovstva (stúpenci rímskeho cisára, možno partskí samovládovia, ktorí ašpirovali na cisársky titul, ale nedosiahli ho; odkaz na *Daniela* 7,24), **ale spolu so šelmou dostanú moc ako králi na jednu hodinu** (na krátky čas). **Sú jednej mysle a svoju silu i moc dajú šelme. Budú bojovať proti Baránkovi** (Kristus; náprotivok k 14,1-5: *Hora Sion*), **ale Baránok zvíťazí nad nimi, lebo je Pánom pánov a Kráľom kráľov** (starý orientálny titul vladárov používaný v Babylonii aj Egypte; titul Boha v *Ezechielovi* 26,7 > *Deuteronomiu* 20,7 > *2Machabejských* 13,4 > *1Henochovej* 9,4 > *1Timoteovi* 6,15; odkaz na kapitolu 19,16: *Videnie jazdca menom Verný a Pravý*), **a s Ním budú, ktorí sú povolani, vyvoleni a verní. Povedal mi ešte** (anjel): **Vody, ktoré si videl, kde sedí neviestka, sú ľudia, zástupy, národy a jazyky** (vody ako symbol rás a národov; podobne *Izaiáš* 8,7 > *Jeremiáš* 47,2). **A desať rohov, ktoré si videl, a šelma znenávidia neviestku, spustošia ju, obnažia** (zlo zničí samé seba; proroctvo o skaze Ríma jeho niekdajšími spojencami), **budú jesť z jej mäsa a spália ju ohňom** (podobne *Ezechiel* 16,15-41; 23,11-35 > *Micheáš* 3,3 > *Žalm* 27,2; krvavé násilie v časoch Domitiana), **lebo Boh im dal myseľ konať podľa Jeho úmyslu** (satanské sily ako nástroje Boha), **konať jednomyseľne a dať svoje kráľovstvo šelme, dokiaľ sa nesplnia slová Božie. Žena, ktorú i videl, je veľké mesto** (Rím ako princíp Bohu nepriateľskej vlády a viery), **ktoré má kráľovstvo nad kráľmi zeme.**

Baleka: neviestka babylonská predstavuje jeden z hlavných *apokalyptických* motívov; patrí do širokého okruhu *Sedem plíag*, ktorý sám nasleduje po *Vyliatí siedmej čaše hnevu*; Neviestka je zobrazovaná ako žena s *turbanom* neveriacich a *pohanov* alebo s *hradbovou korunou* na hlave; sedí na *sedemhlavom drakovi* s desiatimi rohmi (pozri *Morská šelma*, *apokalyptický drak*) a v natiahnutej ruke drží čašu (možno ide o prevzatie *ikonografie* rímskej *Dey Romy*); drak či správnejšie podľa textu „šarlátová šelma“ symbolizuje jeden z dvoch nepravých slnečných kultov, proti ktorým Boh bojuje (*mitraizmus* a rímske cisárstvo); počas reformácie babylonská neviestka predstavovala pápežstvo; v *Dürerovej Apokalypse* jej zodpovedá 13.grafický list pod názvom *Veľká neviestka babylonská*; záverečnej časti kapitoly (17,14-18) zodpovedá námet *Víťazstvo Baránka nad šelmou*; Babylonská neviestka je zaradovaná medzi najčastejšie a najdôležitejšie *apokalyptické* motívy, lebo sa týka bezprostredného nepriateľa kresťanstva jánovských čias, kultu rímskych cisárov a perzského mitraizmu; stredoveké umenie neviestku zobrazuje ako vedľajší alebo samostatný motív; epizóda *Smrť neviestky* už patrí do kapitoly *Oslava Boha v nebi* (19,1-4)

-námet *Víťazstvo Baránka nad šelmou* je súčasťou kapitoly *Neviestka babylonská* a nie okruhu *Tisícročné kráľovstvo* (20,10); *Premoženie diabla*, ktoré sa v stredovekých rukopisoch uvádza aj pod názvom *Baránok víťazí nad šelmou a drakom* alebo *Víťazstvo Baránka nad šelmou*; nesúvisí ani s *Bitkou na nebi* (12,7-9): (boj archanjela Michaela s drakom) ani s *Premožením diabla* (20,10) pre ktoré stredoveké rukopisy používajú názov *Baránok víťazí nad šelmou a drakom*; správne zaradenie iluminácií z (17,14) a (20,10) je pre ikonografickú blízkosť a podobnosť názvov potom veľmi máťuce a diskutabilné

-dnešní komentátori sa zhodujú v tom, že apokalyptik Ján postavou babylonskej neviestky mienil cisársky *Rím*; nie však mesto samotné, ale jeho princíp, modloslužobníctvo, kult zbožštených cisárov; sú však takí (C. Tresmontand), ktorí tvrdia, že apokalyptik mal na mysli o herodesovský *Jeruzalem* (v odkaze na Ozeáša a *Izaiáša*) a herodesovských panovníkov, známych ukrutnosťami a kolaboráciou s rímskou mocou; v priebehu stáročí bola Jánova vízia Veľkej neviestky stotožňovaná s najrôznejšími temnými stránkami doby, veľmi často bola tendenčne interpretovaná, aby poslúžila ako zbraň v mocenskom a politickom boji; pre *reformáciu* 16.st. bola Neviestka obrazom nerestí pápežstva (predajnosť, pýcha, prepych a vládychtivosť), protireformační katolíci 17.-18.st. v nej naopak videli protestantskú herézu a reformátorov (*J. Wyclif*, *J. Hus*, *M. Luther* a *J. Calvin*); neskoršie výklady v apokalyptickej neviestke hľadali „bezbožné voľnomyšlienkarstvo“ nového veku, francúzskych osvietenecov 18.st. (Voltaire, Diderot, Montesquie), alebo dobyvačné napoleonské vojny; jánovská predstava neviestky babylonskej vychádza z jazyka *Starého zákona*; jeho terminológia, ale i novozákonné spisy (Matúš: *Panny múdre a nerozumné*) často prirovnávali vzťah veriacich a boha *Jahve* k ženichovi a neveste (pozri *Mystické zasnúbenie sv. Kataríny*); výrazy neviestka, smilnica, cudzoložnica, resp. smilstvo, cudzoložstvo, používali proroci na vyjadrenie bezbožného života človeka, pričom mali na mysli predovšetkým *modlárstvo* (*Ozeáš* 1-3; *Izaiáš* 1,21; 23,15-18; *Ezechiel* 16,15-63; 23,1-49; *Nahum* 3,4); to je zrejme skutočný obsah slovného spojenia „vínom smilstva sa opíjali obyvatelia zeme“, ktorý dal vo výtvarnom umení vzniknúť *ikonografii* Neviestky s pohárom v ruke; v samotnej židovskej predstave neviestky podľa niektorých historikov doznieva staroveká orientálna chrámová *prostitúcia* (pozri *hieros gamos*), praktikovaná ako dôležitá súčasť kultu *bohov plodnosti*, predovšetkým maloázijskej *Aštarty*

a *Kybely*, a ako prostriedok najtesnejšieho, t.j. duchovného kontaktu človeka s božstvom; západosemitská, predovšetkým *fenická* Astarta, bohyňa plodnosti a rozkoše, kráľovná nebies a vojny, bola uctievaná asi od 1500-200 pr.Kr.; Astarta je krásna a súčasne odpudivá, divo jazdí na drakovi a v pravej ruke drží hada; je vládkyňou nad dušami mŕtvych, ktoré sú hviezdami na nočnom nebi (hebr. aštarot = hviezda); Astarta je pravdepodobne totožná s *filištínskou* Ašoret a obidve sú odvodené od *mezopotámskej* bohyne plodnosti *Ištar*; centrum kultu Aštarty/Aštarot/Ašoret/Aštarty bolo v dnešnom Tell Aštarta asi 30km východne od *Galilejského jazera*; kult bohyne sa v kanaánskej praxi vyznačoval zvrátenosťami; *Izraeliti* Aštartu uctievali krátko po zánike *Kanaánu* (Sudcov 2,13; 10,6) a jej kult sa rozšíril v *Samuelovej* dobe (10.st.pr.Kr.; 1Samuelova 7,3; 12,10); kráľovským výnosom ho schválil kráľ *Šalamún* (9.st.pr.Kr.; 1Kráľov 11,5; 2Kráľov 23,13); biblický tvar jej mena Ašoret vznikol kontamináciou so samohláskami hebrejského slova *bôšet* = ohavnosť, lebo išlo o odsúdenie jej kultu; v izraelskom prehodení sa bohyňa plodnosti mení na *démona*, ktorý sa pripojil k *Satanovi*; podľa výkladov niektorých mytológov predstava Veľkej neviestky babylonskej sediacej na šelme mohla súvisieť s kultom rímskej bohyne *Dey Romy*, dcéry boha *Marta*; Dea Roma bola uctievaná od 2.st.pr.Kr. a za cisárstva (1.st.pr.Kr.) bol jej kult spojený s kultom cisára; na Východe mala chrámy aj v Smyrne, Efeze, Sardách a Milétu, čiže v mestách, kde sídlili prvé kresťanské zbory, ktorým Ján adresoval svoje listy; kult *Dey Romy* pretrval až do 4.st.; Dea Roma bola zobrazovaná v prilbe a splývavom odeve, s jedným odhaleným ňadrom (odkaz na grécky mýtus o bojovnom kmeni krymských *Amazoniek*), s *vlčicou* pri nohách a niekedy so siedmimi rímskymi pahorkami (možno práve na ne odkazuje sedem dračích hláv *Zemskej šelmy* zo *Zjavenia Jána*); v ruke držala Dea Roma *roh hojnosti*, ktorý prináša rímskemu svetu blahobyť a mier; roh hojnosti sa v prípade neviestky babylonskej premenil na čašu smilstva; pri vzniku symboliky babylonskej neviestky tiež mohla hrať svoju úlohu v tom čase rozšírená legenda, že cisár *Nero* roku 68 nezomrel, ale uchýlil sa k Partom (s ich panovníkom *Vologézom* veľmi dobre vychádzal) a s nimi sa vrátil na čelo vojska, aby sa pokonal so svojimi protivníkmi; pod dojmom týchto očakávaní prichádzali od Východu rôzni *pseudonerovia*, hľadali stúpencov a vyvolávali povstania; predstava oživeného *Nera* dostávala postupom času démonické a súčasne duchovné rysy, čo vidieť v 5.Knihe *Sibyliných veštíeb* (str.95-110; 140-160); hoci červená farba šiat neviestky jasne odkazuje na farebnú symboliku *purpuru* a *šarlátu*, farieb určených výhradne pre vládcov (neviestka babylonská je vládka nad bezbožnými), niektoré antisemitské výklady berú do úvahy aj hebrejskú farebnú symboliku: kultovými farbami *Tóry* boli svetlý šarlát, tmavá purpurová červeň (purpurová fialová) a biela farba (farba čistoty), „o ktorú sa Jahveho ľud pripravil ukrižovaním Ježiša“

-v súvislosti s heslom *Beatus Girona*: miniatúra „Žena na šelme“ ukazuje ženu v červenastom odeve so zlatým pohárom v ruke, zatiaľ čo jej ľavá ruka drží opraty červeného koňa so špicatým ňufákom, raticovými kopytami a hadím chvostom; taká ikonografia sa vyskytuje vo väčšine *Beatových rukopisov*; za ňou je svetlý ker a vysoký dekoratívny strom; vľavo dole je slovo *Mulier* (žena, neviestka); miniatúra je inšpirovaná *Neviestkou babylonskou*, až na skutočnosť, že nesedí na monštre so siedmimi hlavami a desiatimi rohmi (pozri *Šelma zemska*); ikonografia ženy a zvieraťa môže odrážať zobrazenia bohýň východného Stredomoria (egyptská *Isis* s *rohom hojnosti* v ruke idúca n psovi menom *Sothis*, symbolizujúceho hviezdu *Sírius*); iluminátor *Girona* kódexu zrejme nikdy nepoznal tieto práce, ale existovali zobrazenia, ktoré poznať mohol: minca z roku panovania *Valentiniana I* (r. 364-375) s *frigickou* bohyňou plodnosti *Kybelou* s *rohom hojnosti* v ruke idúcou na levovi; bohyňa je zobrazovaná v spojení so *stromom života* v odkaze mýtus o jej vzťahu k bohu *Attisovi*, symbolu zániku a zrodu života v prírode, a borovicovému háju (*borovica* symbolom zimy); pôvodný význam stromu sa stratil v priebehu 10.st.; skutočnosť, že sa strom objavil popri „Žene na šelme“, prezrádza, že v niektorých biblických textoch, citovaných v *Beatom z Liebana*, pojem *smilstvo*, rovnako ako *modlárstvo*, je spojené s obrazom listnatého stromu; hadí chvost monštra, na ktorom žena sedí, upomína na hada, ktorý pokúšal *Evu* (pozri *hriech prvotný*), zatiaľ čo červená farba šiat a tela zvieraťa môže odkazovať na krv *mučeníkov*; *moslimský* vplyv sa odráža v kruhovej korune stromu

-epizódou kapitoly *Neviestka babylonská* je námet *Vítazstvo Baránka nad šelmou a desiatimi kráľmi* (17,14-18)

pozri *falošný prorok*; *Daniel*; *sedem rímskych pahorkov*; symbolika farieb: farba červená, purpur, šarlát; symbolika číselná: 10; *apokalyptické motívy*, *Zjavenie Jána*, *Beatus*, *Apokalypsa*

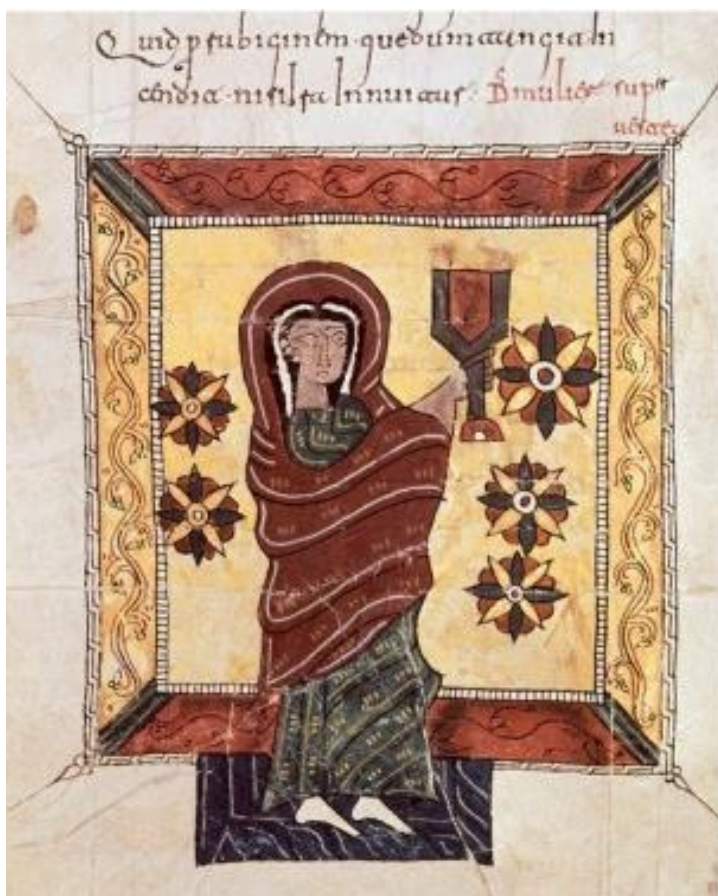
http://it.wikipedia.org/wiki/Babilonia_la_Grande

http://en.wikipedia.org/wiki/Whore_of_Babylon

<http://mauranus.blogspot.sk/2013/07/la-pizarra-figurada-de-san-vicente-de.html>

(17,3-5. Vylatie siedmej čaše). **Nevesťka babylonská na šelme** (Beatus Escorial, 950-955)

(17,3-5. Nevieška babylonská). **Nevieška babylonská s čašou** (Beatus Escorial, 950-955)

(17,3-5. Vyliatie siedmej čaše). **Neviestka babylonská na šelme** (Beatus Navarre, 12.st.)

(17,3-5. Vyliatie siedmej čaše). Nevieстка babylonská pije s kráľmi (? Beatus Escorial, 950-955)

(17,1. Vyliatie siedmej čaše). Nevieстка babylonská na mnohých vodách (Beatus Navarre, 12.st.)

(17,1-13. Vylatie siedmej čaše hnevu). **Neviestka babylonská na prvej šelme** (Beatus Facundus, 1047)

(17,1-13. Zatrúbenie siedmej poľnice. Sedem plagi. Vylatie siedmej čaše hnevu. Neviestka babylonská). **Neviestka babylonská na druhej šelme** (Beatus Facundus, 1047)

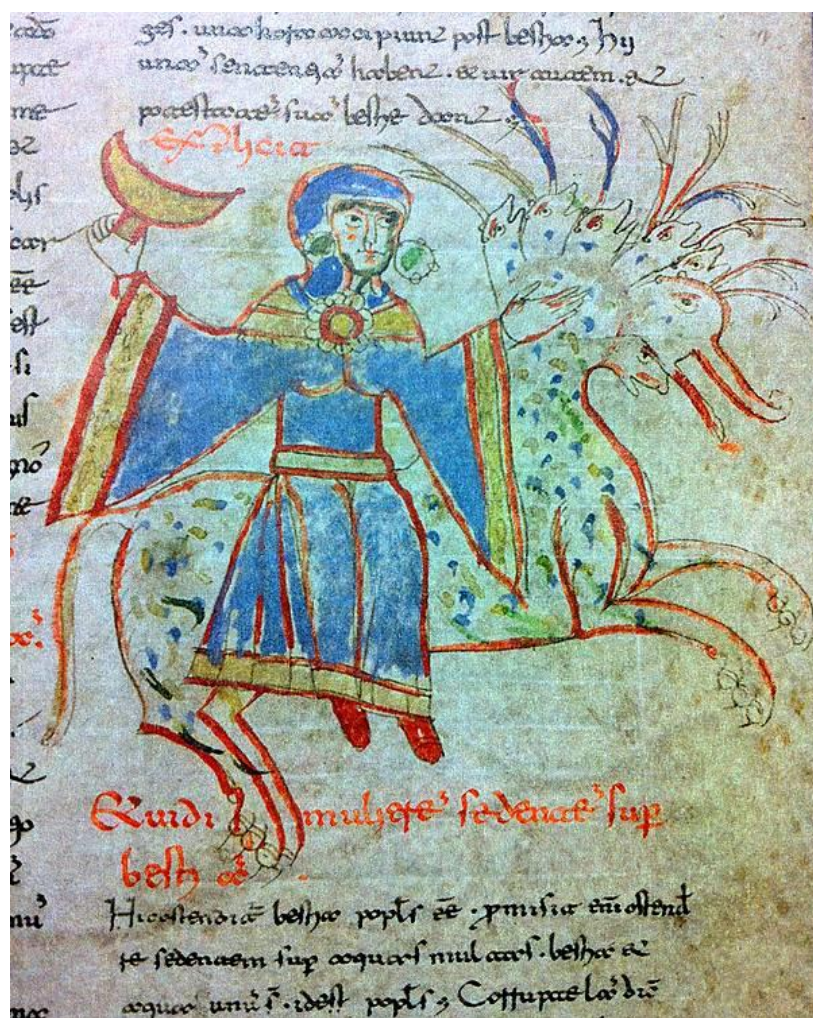
(17,3-5. Vylatie siedmej čaše). **Neviestka babylonská na šelme** (Beatus Girona, 2. pol. 10.st.)

(17,2-4 Sedem pliag. Vyliatie siedmej čaše hnevu). **Neviestka babylonská pije s kráľom** (Beatus Facundus, 1047)

(17,3-5. Vylatie siedmej čaše). Nevieстка babylonská na šelme (Beatus Lorvão, 1189)

(17,3-5. Vylatie siedmej čaše). Nevieška babylonská na šelme (Beatus Ginevra, 1047)

(17,3-5. Vylatie siedmej čaše). Nevieška babylonská na šelme (Beatus Arroyo, 1. pol. 13. st.)

(17,3-5. Vylatie siedmej čaše). Neviesťka babylonská pije s kráľmi (Beatus Huelgas, 1220)

(17,3-5. Vylatie siedmej čaše). Neviesťka babylonská na šelme (Beatus Huelgas, 1220)

(17,3-5. Vylatie siedmej čaše). Nevieska babylonská na šelme (Beatus Silos, 1109)

(17,3-5. Vylatie siedmej čaše). Neviesťka babylonská a králi zeme (Beatus Silos, 1109)

(17,3. Nevieška babylonská). **Nevieška babylonská na šelme** (Bamberská apokalypsa, 1000-1020)

(17,1-18. Sedem pliaĝ. Vylatie siedmej čaše). **Neviestka babylonská na šelme** (Apokalypsa Getty, 1255 - 1260)

(17,1-18. Sedem pliaĝ. Vylatie siedmej čaše). **Opitá neviestka babylonská** (Apokalypsa Getty, 1255 - 1260)

(17,1-18. Sedem pliaĝ. Vylatie siedmej čaše). **Neviestka babylonská** (Apokalypsa Getty, 1255 - 1260)

(17,1; 17,4. Sedem pliaĝ. Vyliatie siedmej čaše). **Neviestka babylonská sediac na mnohých vodách** (Apokalypsa glosovaná, 1240-1250)

(17,3-4. Sedem pliaĝ. Vyliatie siedmej čaše). **Neviestka babylonská na šelme** (Apokalypsa glosovaná, 1240-1250)

(17,3-4. Sedem plíag. Vyliatie siedmej čaše). **Neviestka babylonská na šelme** (Apokalypsa Lamberth, 1260-1270)

(17,1-18. Neviestka babylonská). **Veľká neviestka** (Flámska apokalypsa, 1400)

J. Duvet: Nevieстка babylonská na sedemhlavom drakovi, obdivovaná kráľmi zeme, na pozadí horiaceho Babylonu (rytina, 1546-1555) 18

Neviestka babylonská (iluminácia z francúzskeho rukopisu, 14.st.)

(17,3-4. Vylatie siedmej čaše). **Neviestka babylonská na šelme** (Apokalypsa z Angers, 1377-1382)

(17,1. Vylatie siedmej čaše). **Neviestka babylonská na mnohých vodách** (detail, Apokalypsa z Angers, 1377-1382)

(17,1. Nevieška babylonská). **Nevieška babylonská sediaca na vodách** (Apokalypsa 'Queen Mary, 14.st.)

(17,3-4. Neviestka babylonská). **Neviestka babylonská na šelme** (Apokalypsa 'Queen Mary, 14.st.)

A. Dürer: Veľká neviestka babylonská (1496-1498)

Neznámy umelec: Žena sediaca na šelme uctievaná kráľmi a národmi sveta (tlač z 15.st.)

Neviestka babylonská (vitráž v kostole St. Martin-es-Vignes de Troyes, Francúzsko; 16.st.)

M. Gerung: Žena na sedemhlavom drakovi (Berner apokalypsa, 2.pol. 16.st.)

M. Gerung: Nevieška babylonská (štúdia perom k drevorytu, 1546-1548)

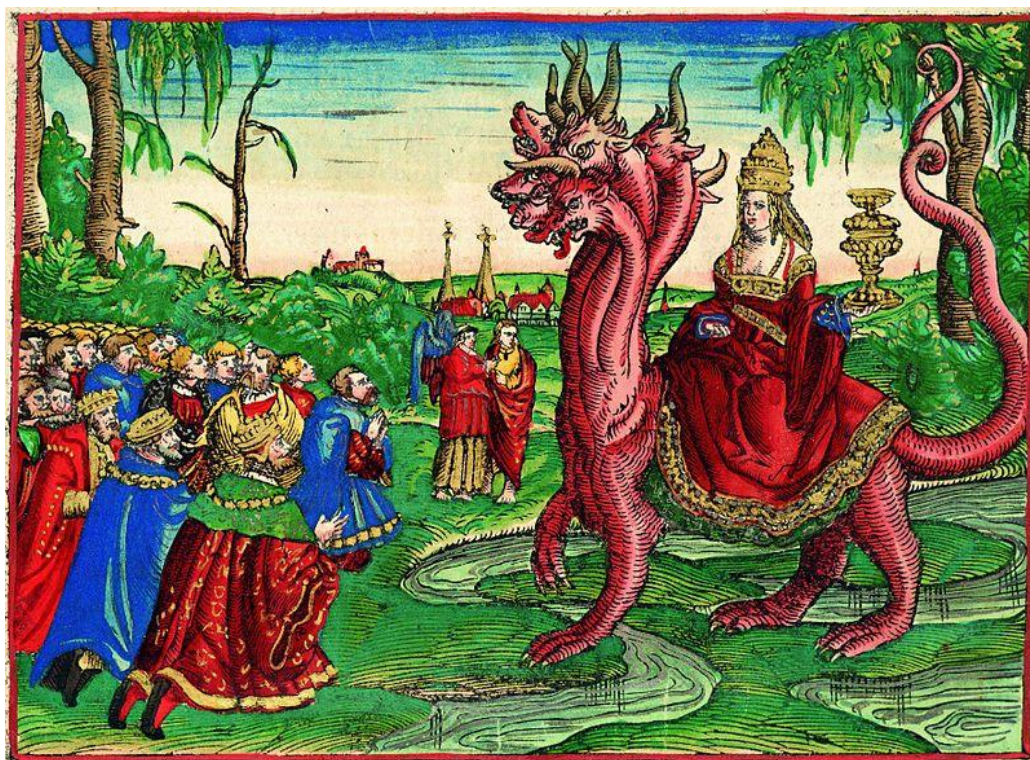
(17,1-13. Zatrúbenie siedmej poľnice. Sedem plág. Vylatie siedmej čaše hnevu. Nevieška babylonská). Nevieška babylonská (Lutherova biblia, 1522)

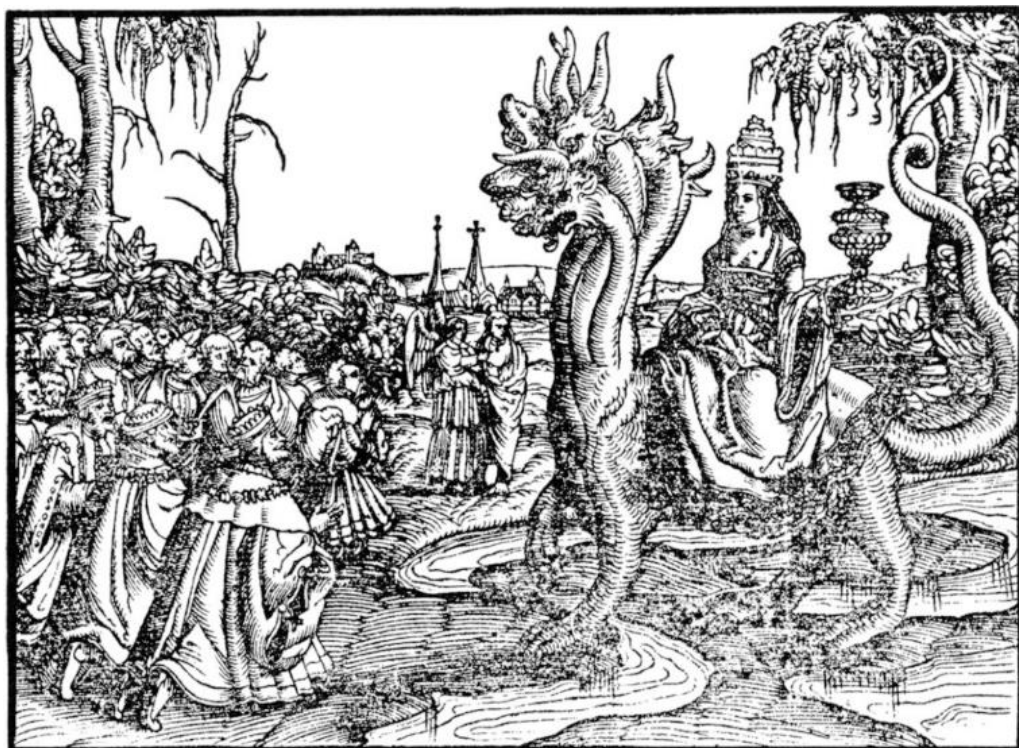
G. Lemberg: Nevieška babylonská (1523)

E. Altdorfer: Neviestka babylonská (drevorez, Lübecká Biblia, 1530-1534)

Dielňa L. Cranacha: Nevieška babylonská (kolorovaný drevoryt, Lutherova biblia, 1534)

Dielňa L. Cranacha: Nevieška babylonská (Lutherova biblia, 1545)

Podľa J. Delaune: Nevieстка babylonská (1580)

(17,1-13. Sedem pliaĝ. Vylatie siedmej čaše hnevu). Nevieстка babylonská (Apokalypsa Galatina, freska, kostol sv. Kataríny, Galatina, Taliansko, 1435)

Thomas East: Nevieстка babylonská a králi (drevoryt zo spisu Johna Bale: Obe cirkvi, 1545)

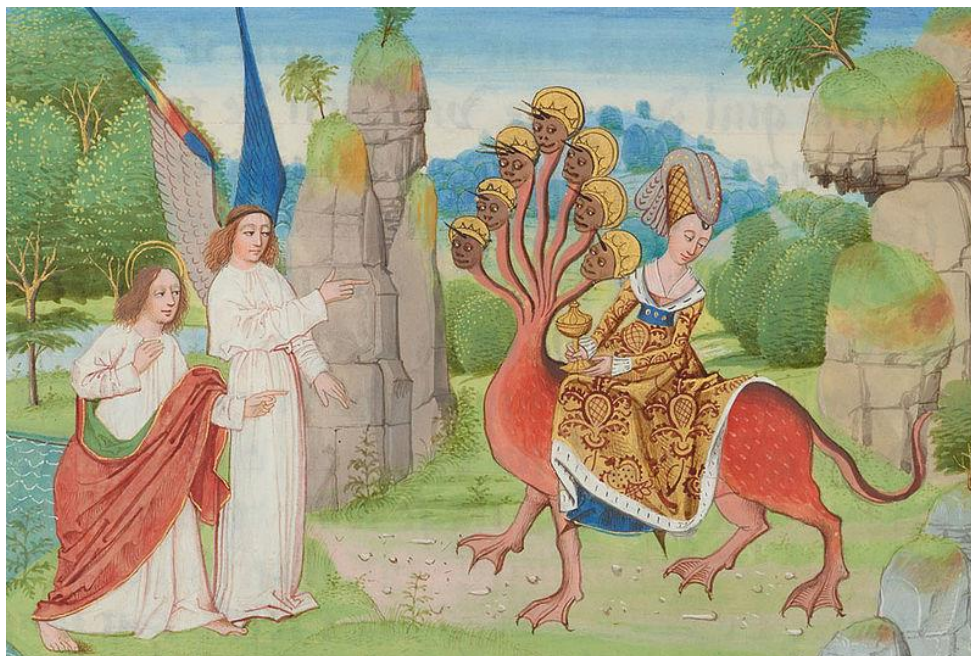
M. Gerung: Nevieстка babylonská (Ottheinrich-Bibel, 1530-1532)

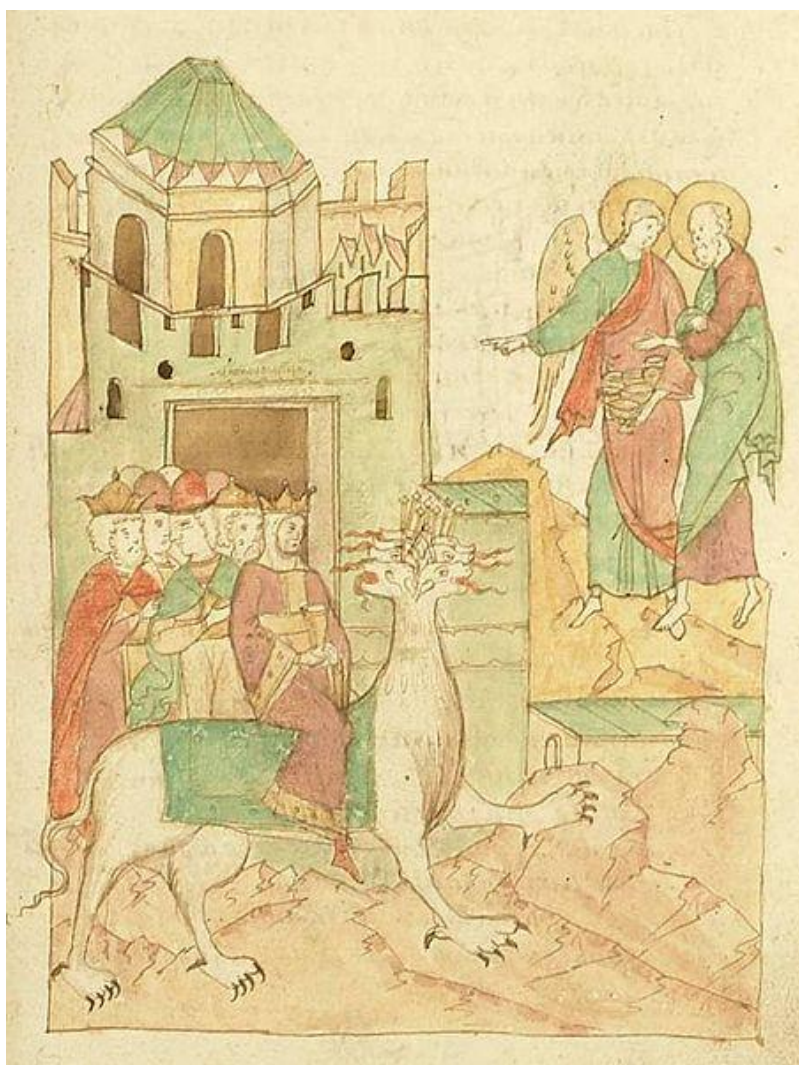
H. Burgkmair st.: Nevieстка babylonská (drevoryt, 1523)

H. Burgkmair st.: Neviesťka babylonská (kolorovaný drevoryt, 1523)

L. Liédet: Nevieška babilonská (Epištolár a apokalypsa Charlesa Tučného, Bruggy, 1470)

Nevieška babilonská (ruský komentár knihy Zjavenie od Andreasa z Cézarey, 16.st.)

Autor neuvedený: Nevieстка babylonská sediaci na šelme (grafický list z Philips Medhurst Bible)

Autor neuvedený: Neviesťka babylonská a drak (ruská rytina, 1800)

W. Blake: Nevieška babylonská (1809)

H. J. Stock: Nevieška babylonská (20.st.)

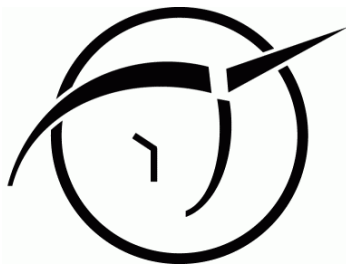
neviditeľnosť - v *gréckych mýtoch*: neviditeľnou čiapkou bol vyzbrojený *Hádes* pre spoločný boj *Dia* a jeho súrodencov s otcom *Kronom*; pozri *Yeck* (www); *prsteň* (Baleka)

Neviditeľný ružový jednorožec - angl. Invisible Pink Unicorn; božstvo parodujúce *teizmus*; charakterizujú ho dve protirečiaci si vlastnosti - neviditeľnosť a zároveň *ružová farba*, ktoré parodujú vlastnosti teistického *boha*; v anglickom origináli sa božstvo uvádza ako bohyňa, avšak pre slovenčinu je výraz „jednorožkyňa“ preda len trochu nespisovný; symboliku používajú ako istú formu *humoru* a vyjadrenia svojho svetonázoru *ateisticky* zamerané web stránky a diskusné fóra

www: hoci počet skutočných vyznávačov IPU (skratka z *Invisible Pink Unicorn*) je minimálna, stal sa značne populárny najmä na weboch a diskusných fórach naklonených ateizmu ako forma *humoru*, ale i ako forma kritiky a satiry teistických presvedčení; zástancovia IPU poukazujú na fakt, že je veľmi zložitá dokazovať existenciu (a tiež neexistenciu) javov za hranicami ľudského

vnímania; IPU je dobrým príkladom pre argumentáciu reductio ad absurdum („sporom“) proti nadprirodzeným javom; najstaršie písomné zmienky o IPU pochádzajú z r. 1990-1992, podľa niektorých tvrdení však tento koncept existoval už pred r. 1990; v r. 1994-1995 bolo náboženstvo IPU rozpracované študentmi Iowskej univerzity v prehlásení, v ktorom je základná absurdita náboženstva ako takého zhrnutá v citátu: „IPU sú bytosti veľkej duchovnej moci. To vieme, pretože sú schopné vytvoriť neviditeľné a ružové súčasne. Viera v IPU je, ako všetky náboženstvá, zložená tak na logike ako na viere; Veríme tomu, že sú ružové. Logicky vieme, že sú neviditeľné, pretože ich nevidíme“; v diskusii sa často používa tvrdenie, že nie je možné preukázať neexistenciu IPU, pretože je neviditeľná; ide o paródiu obdobných názorov o Bohu, podľa ktorých nemožnosť detekcie Božej prítomnosti sa nedá, vzhľadom na tvrdenia o jeho všemohúcnosti, prijať ako dôkaz jeho neexistencie; podľa tej istej logiky je treba IPU považovať za rovnako pravdepodobného ako Boh; učenie o IPU je ďalej humornou formou rozpracované do ďalších podrobností analogických štandardným náboženstvám

http://sk.wikipedia.org/wiki/Nevidite%C4%BEn%C3%BD_ru%C5%BEov%C3%BD_jednoro%C5%BEEc

Invisible Pink Unicorn ako znak ateizmu

neviniatka - pozri *Vraždenie neviniatok*
nevina - pozri *Kristus pred Pilátom*
nevinnosť - *čistota a nevinnosť*
nevlhčený ofset - *ofset bezvodý*
nevoľník - pozri *tri stavy, otrok*

Pán a nevoľníci (Žaltár kráľovnej Mary, zač.14.st.)

Nevrev Nikolai Vasiljevič - (†1904); rus. Николай Васильевич Неврев; ruský historický a žánrový maliar, jeden z hlavných predstaviteľov hnutia *Peredvižnikov*; pozri *opričníki*, *Ivan Hrozný*, *ruskí maliari 19.st.*

https://en.wikipedia.org/wiki/Nikolai_Nevrev

https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%B2_%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D0%B9_%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87

N. Nevrev: Roman Veľký prijíma veľvyslanca pápeža Innocenta III (1875)

N. Nevrev: Princezná Praskovja Jusupová predtým, ako sa stala mniškou (1886)

N. Nevrev: Maljuta Skuratov sa blíži k metropolitovi Filipovi, aby ho zabil (1898)

N. N. Nevrev: Opričníci (1870)

N. N. Nevrev: Šašo. Zneuctený bojar (1891)

N. N. Nevrev: Arcidiakon deklamuje pri príležitosti kupcových menín mnoholetie (1866)